

Ve dnech 29. – 30. listopadu 2007 se v Praze na Novoměstské radnici konala 4. mezinárodní konference „**Velení a řízení v prostředí Network Enabled Capability – NEC-IV**“.

Pořadatelem konference byl Ústav strategických studií (ÚSS) Univerzity obrany (UO) v Brně v součinnosti se sekci komunikačních a informačních systémů Ministerstva obrany (SKIS MO), sekci rozvoje druhů sil – operační sekci (SRDS-OS MO) a agenturou CAROLINA. Konference se konala pod záštitou náčelníka Generálního štábu AČR generálporučíka Ing. Vlastimila Pícky a místopředsedy výboru pro obranu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ing. Antonína SEDI.

Konference se zúčastnilo první den 223 osob a druhý den 181 osob. Ze zahraničí se zúčastnilo 16 osob (Francie-2, Nizozemí-1, Polsko-2, Slovensko-4, Švédsko-2, Švýcarsko-3, USA-2). Celkem bylo předneseno 40 vystoupení, z toho sedm ze zahraničí.

Vystoupení zazněla v českém, slovenském a anglickém jazyce se simultánním tlumočením do češtiny nebo angličtiny. Tematické okruhy (5) moderovali příslušníci ÚSS pánové Ing. Hřebíček (1), pplk. Mika (2), Ing. Galatík (3) a Ing. Krásný (4 a 5).

Jednání konference bylo hodnoceno jako krok od teorie k praxi, a to jak v oblasti vzdělávání a přípravy na vojenských cvičeních, přes vazby (struktury) a procesy, až po nově zaváděné prostředky, včetně simulátorů a trenažérů.

Závěry

Jedním z nejbližších úkolů v oblasti NEC je vybudovat integrované prostředí pro EU Battle Group (pro AČR rok 2009) a brigádní úkolové uskupení v plném spektru operací.

Je nezbytné vyvinout **vhodné koncepty a operační postupy**, které musí být testovány, prakticky ověřeny a vyhodnoceny, dále je nutné identifikovat nové schopnosti a pro rozvoj budoucích technologií a schopností vyvíjet moderní a inovační řešení a implementovat změny v rámci obranného plánování s využitím obranného výzkumu. Mezi základní požadavky na systém velení a řízení v prostředí NEC patří otevřenost, kompatibilita a interoperabilita.

Vedle **technologických opatření** je potřebné optimalizovat procesy velení a řízení, organizační struktury a operační postupy. Připravovat personál tak, aby uměl plně technologického potenciálu využít. Do současného operačně taktického systému velení a řízení pozemních sil (OTS VŘ PozS) postupně integrovat senzory, zbraňové systémy druhů vojsk a doplňovat nástroje pro podporu práce s informacemi (pro automatizovaný sběr, zpracování a využití grafických informací z bojiště, prvky umělé inteligence). Dále vybavit všechna vozidla (velitelské provozovny) velitelů jednotek funkčním bojovým vozidlovým informačním systémem (BVIS), který jako hlavní komunikační prostředí bude využívat zabezpečené satelitní spojení. Všechny velitelské provozovny vybavit nejméně dvěma radiostanicemi VKV podporující datový přenos a splňující požadavky na COMSEC.

K tvorbě architektur prostředí NEC je třeba přistupovat ze tří základních pohledů: operačního, systémového a technického. Jde o propojování nezávislých složek do větších celků; vytváření nového systému na základě integrace původních systémů; další rozvoj nových složek a systémů; dosažení nové úrovně funkcionality. Důležitá je vzájemná interoperabilita systémů – schopnost spolupracovat, předávat a sdílet data a informace.

Ve velení a řízení je potřebné rozpracovat a ověřit modulární tvorbu míst velení v rámci variant typových úkolových uskupení. Místa velení rozvíjet s důrazem na jejich mobilitu, včasnou rozmístitelnost a utajené velení. Rozvoj modulů míst velení, zabezpečení a podpory zaměřit na funkce plánování a řízení boje. Komplexně implementovat operační standardy v oblasti procesu velení a řízení a zpracovat operační publikace a stálé operační postupy (SOP) v oblasti velení a řízení, operačního umění a taktiky. Zahájit přípravu experimentálního cvičení k ověření efektivnosti procesů velení a řízení (CD&E). Výsledkem uvedeného budou integrované koncepty systémů velení a řízení, se synergickým efektem dosaženým v systému velení a řízení (SVŘ) integrací funkcí. Rozvoj ICT umožňuje novou kvalitu realizace vojenských činností, především velení a řízení, nyní záleží jak budou tyto možnosti využity ve velení a taktice. NEC lze považovat za výsledek tvůrčí činnosti architektů vojenských činností založených na ICT.

Je nezbytné **širší zapojení UO Brno (ÚSS)** do rozpracování linií budování NEC tak, aby bylo dosaženo synergického efektu v oblastech vzdělávací, pedagogické, vědecké a výzkumné činnosti nejen na UO a návrh na jednotlivé formy a obsah vzdělávání NEC nebyl na UO zaměřen na technologie a technické prostředky. Je nutno připravovat personál tak, aby uměl využívat technologického potenciálu.

Příprava příslušníků AČR pro práci v prostředí NEC je dlouhodobý proces, který musí zahrnovat **všeobecnou přípravu** (pro naplnění kvalifikačních předpokladů) – akreditovaná příprava a **profesní přípravu** – neakreditovaná příprava. Na UO je zpracován model kompetencí profesionála a velitele.

Centrum simulačních a trenažerových technologií (CSTT) může být přínosem pro schopnost zvýšit a zkvalitnit připravenost velitelů, štábů, jednotek i osádek bojových prostředků na plnění bojových i nebojových úkolů již v době, kdy uvedené prvky ještě nemohou plnohodnotně využívat přínosy etapizovaného zavádění prvků a služeb NEC. Přenosem informací mezi simulačním systémem a systémem velení a řízení lze poskytnout cvičícím požadované informace v potřebné kvalitě ve velmi krátké době, navíc lze do simulačního systému připojovat další podsystémy, které řeší celou škálu činností jak pro vedení bojové činnosti, tak případně pro řešení krizových situací.

Spolupráce s civilním sektorem – hlavní požadavek je, aby všechny zúčastněné složky (vojenské i civilní) sdílely informace a prováděly neustálou aktualizaci. NEC není specifická vojenská schopnost. Jeho dosažení není specifický proces charakteristický jen pro armádu (ozbrojené složky). integrovaný systém krizového řízení (IS KŘ) a OTS VŘ PozS – oba systémy lze využívat společně. Mezi hlavní úkoly patří: vytvořit integrované operační prostředí pro reakci na krizové situace a udržovat ho neustále aktuální a dostupné všem složkám; vytvořit modely krizových situací založené na operačních standardech.

NEC zatím nepatří mezi priority ČR v oblasti obranného výzkumu a vývoje. ČR není dostatečně zastoupena v projektech EDA a ve vědě a výzkumu chybí zaměření na NEC. Je nezbytné precizněji stanovit operační zadání pro linie budování NEC. Není cíleně využívána vědecko-výzkumná základna, kontinuální přenos (transfer) znalostí je problematický. Projekt NEC nebude úspěšný, pokud přetrvávající problémy nebudou systematicky a systémově řešeny.

Odborné jednání i doprovodný kulturní program – vystoupení ženského pěveckého sboru Iuventus paedagogica a produkce vojenského uměleckého souboru Ondráš, bylo vysoce kladně oceněno všemi zúčastněnými. Svého úkolu se velmi dobře zhostila zabezpečující Agentura CAROLINA, poskytující veškeré logistické i technické zázemí.

Z jednání konference byl vydán elektronický (CD) a tištěný sborník. Zájemci se mohou obrátit na adresu antonin.krasny@unob.cz.